

Pressiteade
Luxembourg, 7. detsember 2016

ELi abi Ukrainale: audiitorite sõnul on tulemused siiani olnud haprad

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on Ukrainale antud ELi abil piiratud mõju ja vaatamata 2014. aastal reformile antud uuele hoole on siiani saavutatud tulemused endiselt haprad. Audiitorite sõnul piiras enamiku auditeeritud perioodist ELi abi mõjusust ebastabiilne poliitiline, õiguslik ja halduskeskkond.

Audiitorid hindasid, kas komisjoni ja Euroopa välisteenistuse abi oli Ukraina reformide toetamisel mõjus. Audiitorid uurisid riigi rahanduse juhtimist ja korrupsioonivastast võitlust ning gaasisektorit ja energiatõhusust ajavahemikul 2007–2015.

Audiitorite sõnul on pärast 2014. aasta Maidani sündmusi ELi ja Ukraina vaheline koostöö edenenud, kuid Ukraina probleemid mõjutavad endiselt väga tugevalt reformide edenemist ning endiste ja uute oligarhidega seotud riskid on endiselt suured. EL reageeris 2014. aasta kriisile kiirelt, võttes vastu 11,2 miljardi euro suuruse toetuste paketi seitsmeaastaseks perioodiks. Tegu oli sellegipoolest hädaabilahendusega. EL suutis ilma eelnevalt paika pandud strateegiata kiiresti suuri summasid eraldada ja välja maksta.

Aruande eest vastutava kontrollikoja liikme Szabolcs Fazakase sõnul „on Ukrainale ELi abi andmine hoolimata komisjoni jõupingutustest endiselt pidev tööprotsess. Auditi toimumise ajal näidati avaliku halduse reformi suhtes üles suurt poliitilist tahet. Juhtkonna rotatsioon seadis aga ohtu reformid ja madalad palgad tekitasid korrupsiooni. Eesmärkide täitmiseks vajatakse täiendavaid meetmeid.“

Audiitorid leidsid mõningaid konkreetseid ja püsivaid tulemusi riigi rahanduse juhtimise reformi ja korrupsioonivastase võitluse raamistiku paranemise vallas. Riigi rahanduse juhtimisel oli aga ELi ja Ukraina vahelises dialoogis vaid tagasihoidlik tähtsus enamiku perioodist 2007–2013. Kuni 2014. aastani väljendus Ukraina valitsuse vähene reformiprotsessile pühendumine ebatäielikes ja kokkulepitust hiljem saavutatud väljundites. Korrupsioonivastast võitlust tugevdati 2011. aasta viisanõude kaotamise tegevuskavaga ja kiirendati veelgi pärast Maidani sündmusi tõhustatud koostöö abil. Vaatamata 2014. aastal reformile antud uuele hoole on siiani saavutatud tulemused endiselt haprad. Korrupsioonivastaste meetmete tulemused ei ole veel teada.

Tingimuste sõnastamises või nende täitmise hindamismeetodis sisalduvad puudused mõjutasid eelarvetoetuse ja finantsabi ülesehitust. ELi abi elluviimise järelevalve oli aga enamjaolt mõjus ja eelarvetoetuse maksete peatamine aitas perioodil

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47 063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

2011–2013 riigi rahanduse juhtimise prioriteete kiiremini ellu viia.

Gaasisektoris on toimunud mõningane edenemine ELi Ukraina kaudu gaasiga varustamise kindluse parandamisel. Gaasiteemadel peetud ELi ja Ukraina vahelist dialoogi mõjutas aga Ukraina poolse pühendumuse kõikumus ja ELi sidusrühmade erinevad arvamused. Gaasisektori juhtimise ja gaasiga varustamise kindluse parandamiseks antava ELi abi ülesehitus hõlmas tingimusi, mis olid ebamäärased ja keerulised hinnata. Järelevalves puudusid kohati kvaliteetsed andmed ning ELi ja Ukraina poolne ühine aruandlus ei sisaldanud piisavalt üksikasjalikku probleemide kirjeldust. Enne 2014. aastat oli ELi abil vähene mõju Ukraina gaasisektori toimimisele ja sellega saadi erineva kvaliteediga tulemusi gaasiga varustamise kindluse alal. Pärast seda on aga kõige olulisemaks saavutuseks olnud ELi kolmanda energiapaketi kooskõlastatud gaasiseaduse vastu võtmine aprillis 2015.

Audiitorid esitavad mitmeid soovitusi Ukrainale antava ELi abi tõhustamiseks. Komisjoni ja Euroopa välis teenistus peaksid:

- pöörama Ukrainaga peetavas dialoogiprotsessis suuremat tähelepanu riigi rahanduse juhtimisele;
- täiustama finantsabi tingimuste ja väljamaksete ülesehitust;
- tõhustama abi rakendamise järelevalvet;
- pöörama rohkem tähelepanu reformide mõjusale elluviimisele ja jätkusuutlikkusele;
- võtma meetmeid Ukraina gaasisektorile antava ELi abi mõjusamaks muutmiseks.

Toimetajatele

Ukraina on üks Euroopa Liidu suurematest ja poliitiliselt olulisematest naabritest. Riigis valitseb aga institutsiooniline ja poliitiline ebastabiilsus, domineerivad valitsemistavaga seotud probleemid ning majandus- ja finantsraskused.

Ukraina majanduse areng on pärast riigi iseseisvumist 1991. aastal kehv olnud. 2008. aasta ülemaailmne majanduskriis mõjutas 2000-ndate aastate alguse positiivset majanduskasvu väga tõsiselt ning see ei ole siiani taastunud. Ukraina finantsseis on aastate jooksul halvenenud põhiliselt avaliku sektori vahendite väärkasutuse tõttu. Lisaks mõjutab riigi eelarve tulude poolt negatiivselt ulatuslik varimajandus. Vaatamata reformialastele jõupingutustele peetakse Ukrainat endiselt kõige korrumpeerunumaks riigiks Euroopas. Avaliku poliitika kujundamist mõjutavad erahuvid. Oligarhide klannid domineerivad jätkuvalt Ukraina majandust, poliitikat ja meediat.

Pärast 2004. aastat on aset leidnud kolm olulist poliitikasündmust: oranž revolutsioon 2004. aastal, presidendivalimised 2010. aastal ja Maidani revolutsioon 2014. aastal. Alates 2014. aastast on Ukraina territoriaalne terviklikkus olnud tõsisel ohus.

Konflikt Ukraina idaosas on riigi majandus- ja finantsprobleeme oluliselt süvendanud.

ELi ja Ukraina vaheline koostöö on osa Euroopa naabruspoliitikast ja selle idamõõtmest – idapartnerlusest. Aastatel 2007–2015 koosnes ELi rahaline abi toetustest (1,6 miljardit eurot), millest pool anti eelarvetoetusena, ja makromajandusliku finantsabi laenudest (3,4 miljardit eurot).

Eriaruanne nr 32/2016 – „ELi abi Ukrainale“ – on kättesaadav ELi 23 ametlikus keeles.